

Betænkning

over forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

(Afgivet af udvalget den 26. februar 1963).

Udvalget har drøftet lovforslaget i 6 møder og herunder haft samråd med landbrugsministeren. Der er modtaget en deputation fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl.

Der er af landbrugsministeren stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1 og 3-8, hvorom bemærkes:

Ved *ændringsforslag nr. 1* foreslås, at bevillingen på 1 mill. kr. til erhvervelse af jord til oprettelse af havelodskolonier forhøjes til 2 mill. kr., og at dette beløb — foruden til jorderhvervelserne — tillige kan anvendes til udførelse af de i statshusmandslovens § 9 nævnte arealmodningsarbejder m. v. på de pågældende arealer. Ændringsforslaget begrundes med, at medens jordlovsudvalget tidligere solgte arealerne til haveforeningerne og disse selv skaffede beløbet til den fornødne arealmodning m. v. ved lån mod pant i de pågældende ejendomme, vil jordlovsudvalget fremtidig kun bortleje arealerne — til Kolonihaveforbundet for Danmark eller til haveforeningerne — og lejeren vil have vanskeligt ved at skaffe de fornødne midler til de nævnte anlæg. En ordning med statsgaranti for lån, optaget af lejeren, vil eventuelt kunne indføres i forbindelse med en almindelig revision af statshusmandsloven, men indtil videre vil det være naturligt at lade jordlovsudvalget udføre og bekoste de omhandlede arbejder efter aftale med Kolonihaveforbundet for Danmark eller den pågældende haveforening mod, at jordlovsudvalget ved fastsættelsen af lejevilkårene tager de afholdte udgifter i betragtning.

Ved *ændringsforslag nr. 4* foreslås maksimumsbeløbet for drivhuslån forhøjet fra 40.000 kr. til 45.000 kr., hvilket medfører den ved *ændringsforslag nr. 3* foreslåede forhøjelse af maksimumsbeløbet for lån i alt

til bygninger til oprettelse af gartnerier fra 77.000 kr. til 82.000 kr.

Med henblik på *ændringsforslag nr. 5 og 6* bemærkes, at der mellem ministeren og udvalget er enighed om, at der ved gartneres erhvervelse af mindre statshusmandsbrug og mindre landbrugsejendomme med henblik på ejendommens omdannelse til gartneri bør kunne ydes drivhuslån inden for tilsvarende låneramme, som foreslås fastsat ved nyoprettelse af gartnerier.

For statshusmandsbrugs vedkommende kan der i henhold til statshusmandslovens § 55 ydes tillægslån til udvidelse eller ændring af bygninger og til opførelse af drivhuse o. lign., som må anses for nødvendige efter ejendommens udvidelse eller forbedrede kulturtilstand. Udvalget finder, at bestemmelsen bør kunne anvendes også i tilfælde, hvor et for lille statshusmandsbrug findes velegnet til at omdannes til gartneribrug. Ved *ændringsforslag nr. 5* foreslås maksimumsbeløbet for tillægslån til opførelse af drivhuse herefter ligeledes forhøjet fra 40.000 kr. til 45.000 kr. For så vidt angår ejendomme, hvoraf der svares konjunkturbestemt rente, bør renteformen ved omlægningen ændres til fast rente, og dette bør derfor stilles som betingelse for ydelse af tillægslån, men renteforskelsbeløbet, der efter statshusmandslovens § 53 normalt forudsættes indbetalt kontant, må i tilfælde som de omhandlede kunne indgå i konverteringspantebrevet.

For mindre landbrugsejendomme, som omlægges til gartneridrift, og hvori der ikke i forvejen indestår statslån, foreslås maksimumsbeløbet 18.000 kr. — i særlige tilfælde dog 24.000 kr. — ved *ændringsforslag nr. 6* forhøjet til 24.000 kr. — i særlige tilfælde dog 45.000 kr.

Lån ud over 24.000 kr. bør dog alene gives til ansøgere med kvalifikationer som erhvervsgartnere.

Ændringsforslag nr. 7 tilsigter at skabe hjemmel for, at pantebreve for supplerings- og tillægslån står tilbage for visse realkreditlån efter samme regler som pantebreve for lån ydet til oprettelse af nye brug. Den pantsætningsmulighed, der herved skabes, vil umiddelbart kun få virkning for lån, der ydes efter 1. april 1963. Låntagere, hvis lån er ydet før 1. april 1960 og stadig undergivet de før 1. april 1960 gældende lånevilkår, og låntagere, hvis lån er ydet i tiden fra 1. april 1960 til 31. marts 1963 eller ydet før 1. april 1960, men siden konverteret, vil dog kunne drage nytte af bestemmelsen, idet den førstnævnte gruppe låntagere ved konvertering af deres lån efter bestemmelsen i statshusmandslovens § 57, stk. 2, 4. pkt., vil få lånet ind under de nye bestemmelser, og den sidstnævnte gruppe låntagere efter begæring vil kunne få de af dem udfærdigede pantebreve forsynet med påtegning om, at pantebrevet står tilbage for de pågældende realkreditlån efter de nye regler.

Ved *ændringsforslag nr. 8* gives hjemmel til at undlade konvertering i alle tilfælde, hvor lån efter statshusmandsloven overtages af ægtefællen.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) stiller nedenstående *ændringsforslag nr. 2*, hvis baggrund er ønsket om en meget stærk begrænsning i oprettelsen af nye statshusmandsbrug. Herved bliver der samtidig flere penge til rådighed dels til sammenlægning, dels til forbedring af bestående brug, hvilket ud fra såvel en samfundsøkonomisk som en landbrugsmæssig betragtning må anses for at være rigtigt.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af landbrugsministeren under nr. 1 og 3-8 foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1-8 foreslåede ændringer.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller de under nr. 2-8 foreslåede ændringer til *vedtagelse*.

De to mindretal vil i øvrigt nærmere motivere deres stilling ved anden behandling.

Ændringsforslag.

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Niels Ravn, Clausen (Olufskjær) og H. C. Toft):

Til § 1.

1) I stk. 1 b) ændres „1 mill. kr.“ til: „2 mill. kr.“, og efter „oprettelse af have- og lodskolonier i henhold til lovens § 7,“ tilføjes: „samt til udførelse af de i lovens § 9 nævnte arbejder og anlæg på sådanne arealer.“

Af et *mindretal* (Niels Eriksen, Søren Andersen, Søren Jensen, Peter Larsen, Niels Ravn, Clausen (Olufskjær) og H. C. Toft):

2) Som nyt stk. 3 tilføjes:

„*Stk. 3.* De under stk. 1, litra a og c, samt de under stk. 2, litra a, nævnte beløb bør kun i ganske særlige tilfælde anvendes til oprettelse af nye husmandsbrug.“

Af *landbrugsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

3) I stk. 1 d) ændres „77.000 kr.“ til: „82.000 kr.“.

4) I stk. 1 h) ændres „40.000 kr.“ til: „45.000 kr.“.

5) I stk. 1 i) ændres „40.000 kr.“ til: „45.000 kr.“.

6) I stk. 1 j) ændres „18.000 kr.“ til: „24.000 kr.“ og „24.000 kr.“ til: „45.000 kr.“.

Til § 4.

7) I stk. 2 indsættes efter 1. punktum:

„Foruden for de hæftelser, som særskilt er angivet i pantebrevet, står dette efter reglerne i stk. 1, sidste punktum, tilbage

for kredit- og hypotekforeningslån, lån af Dansk Landbrugs Realkreditfond samt sparekasselån ydet alene mod pant i ejendommen.“

Til § 6.

8) Som nyt stykke tilføjes:

„Stk. 2. Landbrugsministeren kan endvidere bemyndige statens jordlovsudvalg til

at frafalde det i statshusmandslovens § 43, stk. 7, indeholdte krav om konvertering af lån, undergivet de før 1. april 1960 gældende lånevilkår, når en ejendom efter ejerens død eller ved skifte i levende live overtages af den anden ægtefælle. Frafaldes konverteringskravet, og er renteefterbetaling hjemlet i lånevilkårene, overtager erhververen pligten til renteefterbetaling for ægtefællens ejerperiode.“

Teichert.	Bladt.	Horn.	Land Jensen.	Carl Nielsen.	Carl Petersen.
Chr. Rasmussen.		Chr. Thomsen, formand.		Axel Sørensen, næstformand.	Niels Eriksen.
Søren Andersen.		Søren Jensen.		Peter Larsen.	Niels Ravn.
	Clausen (Olufskjær).		H. C. Toft.		Morten Lange.